

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

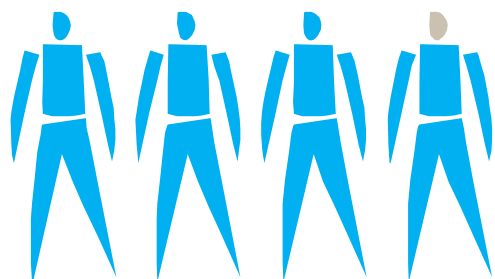
Tjenestepensjon og AFP i offentlig sektor

4. juni 2009

Begrunnelsen for pensjonsreformen

- Bærekraftig pensjonssystem
- Mer valgfrihet for den enkelte
- Mer sosialt rettferdig

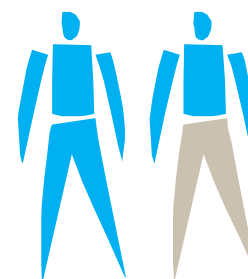
Antall yrkesaktive pr. pensjonist

1967: **3,9**

2007: **2,6**

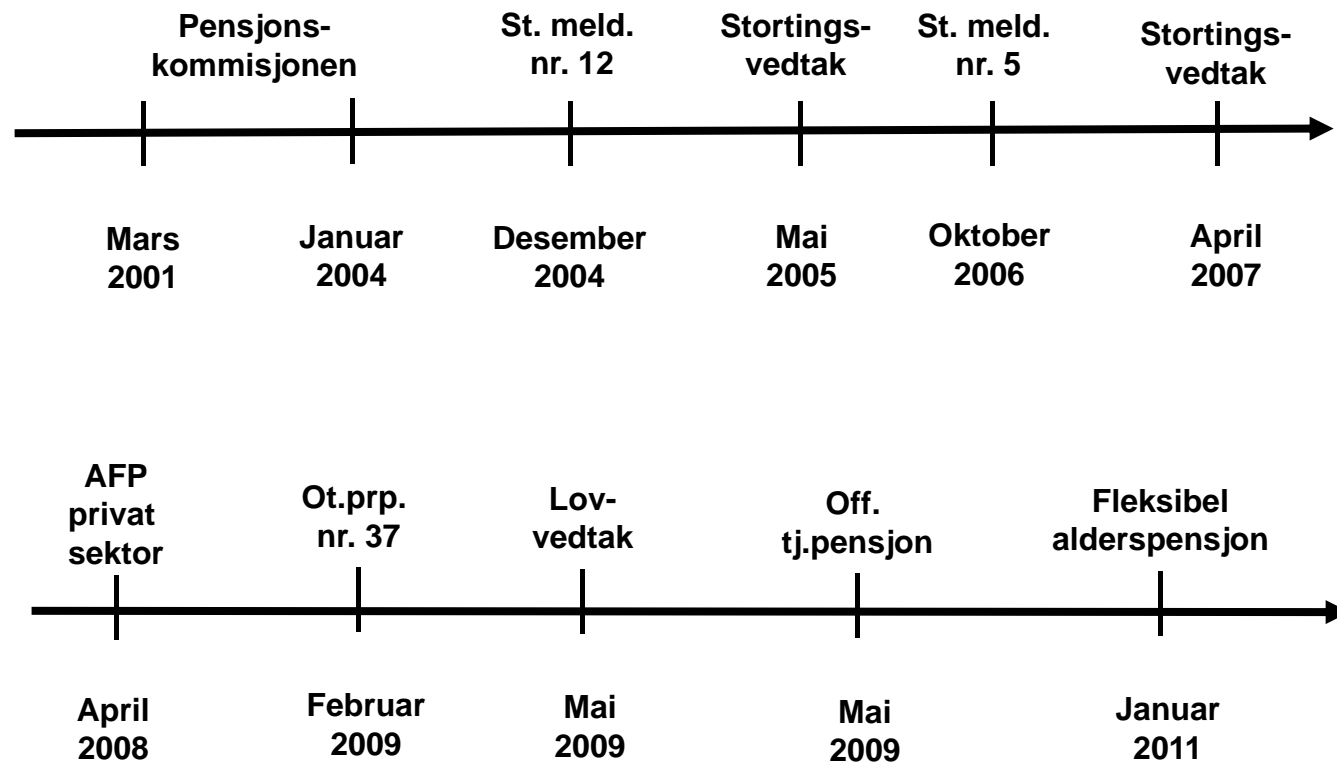
2050: **1,8**

Økonomisk bærekraftig pensjonssystem sikres ved:

- Arbeide mer ved økt levealder (levealdersjustering)
- Regulere pensjoner med pris og lønn
- Lønnsomt å arbeide mer
  - Alle år i arbeid teller med
  - All inntekt teller med
  - Arbeid uten avkorting i pensjon

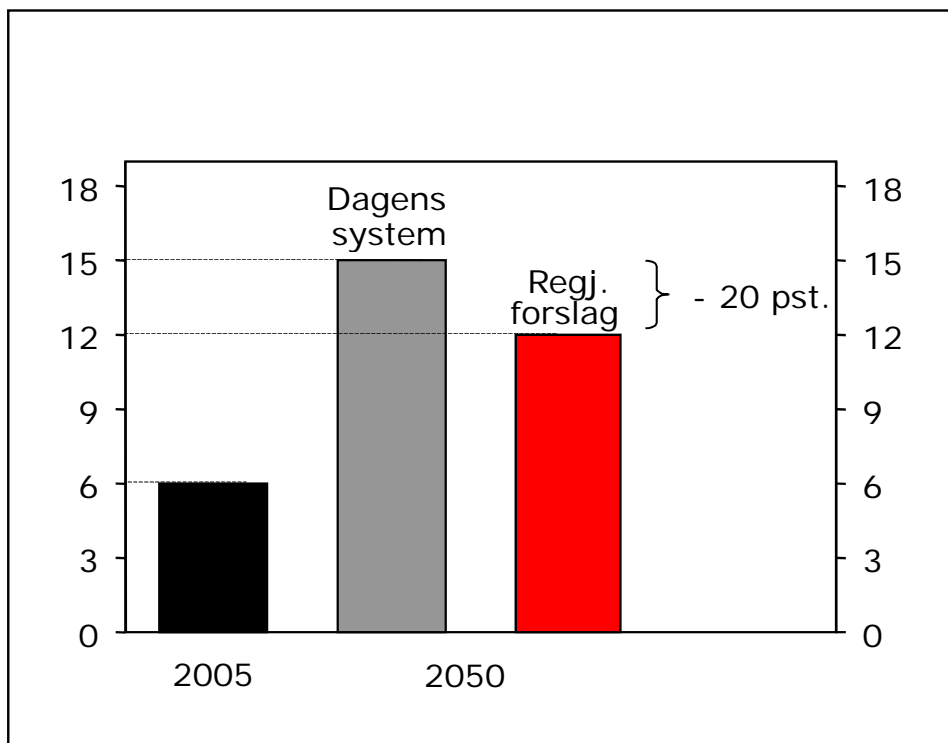

Pensjonsreformen – fra Pensjonskommissjonen til i dag

Virkninger av Pensjonsreformen 2050

Utgifter til alderspensjon i folketrygden,
som pst. av BNP

- Samme ramme som Pensjonskommisjonen
- Pensjonsutgiftene reduseres fra 15 til 12 pst. av BNP
- Effekten skyldes:
  - Flere i arbeid
  - færre pensjonister
  - Lavere pensjoner

Offentlig tjenestepensjon – pensjonsforliket mai 2005

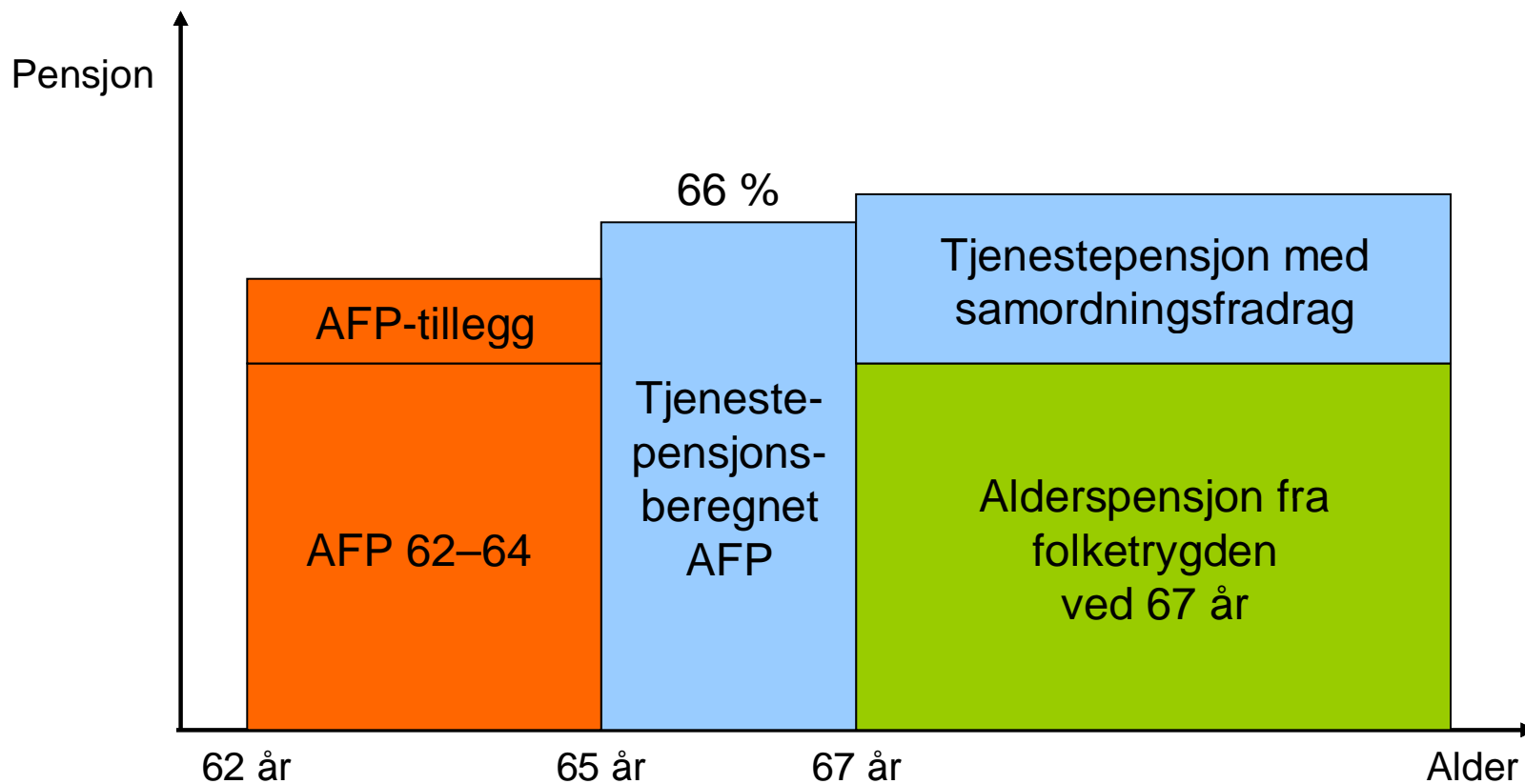
- «Tjenestepensjon tilsvarende to tredjedeler av sluttlønn i offentlig sektor (bruttoordninger) videreføres»
- ... «de offentlige tjenestepensjonsordningene tilpasses den nye folketrygdmodellen, uten at dette svekker de offentlige tjenestepensjonene, men slik at de også omfattes av delingstall og ny indeksering»
- «Den endelige tilpasningen skal skje gjennom forhandlinger mellom partene i offentlig sektor»

Avtalen 4. juni 2009 om tjenestepensjon og AFP i offentlig sektor:

- Levealdersjustering
- Regulere pensjoner med pris og lønn
- Mindre stimulanser til arbeid enn i ny folketrygd
  - Fortsatt 66 prosent av sluttlønn etter 30 år, omfattende samordning og avkorting videreføres

Offentlige ansattes pensjoner i dag tre ulike regimer

Grunnlovsvvern og individuell garanti

- Levealdersjusteringen gjennomføres slik at grunnlovsvernet ivaretas
- Det gis en individuell garanti for opptjente rettigheter i tjenstepensjonsordningene pr. 1. januar 2011
- Garantien innebærer at medlemmer av offentlige tjenstepensjonsordninger med 15 år eller mindre igjen til aldersgrensen pr. 1. januar 2011 er sikret 66 prosent av pensjonsgrunnlaget ved 67 år

Tilpasninger for 62 – 66 åringene

- Offentlig ansatte kan som i dag ta ut folketrygdberegnet AFP fra 62 år og tjenstepensjonsberegnet AFP fra 65 år – dagens avkortingsregler gjelder
- Fra 2011 kan offentlig ansatte som alle andre ta ut fleksibel alderspensjon fra folketrygden fra 62 år – denne pensjonen kan kombineres med arbeid uten avkorting
- Personer som velger å ta ut alderspensjon fra folketrygden før 67 år kan ikke i tillegg ta ut AFP

Tilpasninger for 67 år og eldre

- Offentlig tjenestepensjon samordnet mot folketrygd
- Det gis anledning til å kompensere for levealdersjusteringen av tjenestepensjonen ved å stå i stilling ut over 67 år, slik at 66 prosent av sluttlønn kan sikres